

A DTP1-1-161-4.1 azonosítószámú YOUMIG: A fiatalok nemzetközi vándorlásának hatásai – intézményi eszköztár és együttműködési csatornák fejlesztése projekt nyitórendezvényét 2017. május 25-26-án rendezték meg Szegeden.

2017. május 25. 13.30

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ (Ifjúsági Ház Rendezvényközpont, Kávézó)

A sajtótájékoztatón először a városfejlesztésért felelős alpolgármester Nagy Sándor szólt, majd a projekt vezetője Dickmann Ádám tájékoztatta a jelenlévőket a projektről. Ezt követően a sajtó képviselői interjúkat készítettek mindkettőjükkel.

Nagy Sándor bevezetőjében elmondta hogy Szeged földrajzi fekvése – a szerb és román határ közelsége – miatt is erősen érintett a fiatalok vándorlásának témájában. Miközben a szegedi lakosság statisztikai létszáma változatlan maradt, a városba bejelentkezett állandó lakosok száma több ezerrel nőtt. Ez is azt bizonyítja, hogy míg sok szegedi – főleg fiatal – a jobb megélhetés reményében külföldön keres boldogulást, addig Szeged erős vonzással bír a határon túli magyar ajkú fiatalok számára: Romániából és Szerbiából többen járnak át Szegedre középiskolába és egyetemre. Így városunkban egyszerre van jelen a „kimenő” és „bejövő” vándorlás egyaránt. Szeged befogadó város: ezen az ágon folyamatosan nő a város lakóinak száma. Ez a jelenség jól kiegyenlíti a természetes fogyást – mondta el Nagy Sándor. Am a „legújabbkori népvándorlás” nehéz feladat elé állítja az önkormányzatot, hiszen sokszor – például óvodai férőhelyek tervezésekor – kiszámíthatatlan helyzeteket teremthet. Míg korábban a városban született gyermekek és a későbbi óvodások száma nagyjából azonos volt, mára ez megváltozott: a külföldre települő szülők ugyanis viszik magukkal gyermekeiket is, így azok nem szegedi intézménybe fognak beiratkozni, hanem Németországban vagy Angliában fognak óvodába járni.

Ezért is vette örömmel a város, amikor megkereste a KSH, hogy a szegedi legyen a program hazai partnerönkormányzata. A várostervezéshez fontos megnézni, hogy milyen motivációk jelennek meg a statisztikák mögött, hogy egy bevándorlónak, vagy a városba visszatérőnek milyen igényei vannak. Bárki, aki egy másik kultúrából jön, elsőként az önkormányzattal találkozik, ezért a projekt végére az önkormányzati munkatársaknak is felkészültebbé kell válniuk – mondta el az alpolgármester.

Dickmann Ádám bemutatta a projektet szakmai szempontból, ismertette a projekt célját, résztvevőit, időtartamát és menetét. Rámutatott, hogy nemzetközi kontextusban kell elemezni a kérdést, a problémákra pedig helyi szintű megoldásokat kell keresni. Első lépésként fel kell mérni az aktuális helyzetet, majd pilot tevékenység keretében jó gyakorlatok kidolgozása történik, melyeket az önkormányzatok beépíthetnek önkormányzati stratégiájukba.

2017. május 25. 14.00

FIATALOK VÁNDORLÁSÁVAL KAPCSOLATOS FÓRUM (IH Rendezvényközpont)

Meghívottak köre: A fórum céljára tekintettel állítottuk össze a fórumra meghívottak listáját: testvérprojektek képviselői, a megyei kormányhivatal témában érintett szakemberei (foglalkoztatási főosztály), a rendőrség szakemberei, pedagógusok, iskolaigazgatók, civil szervezetek képviselői, a Szegedi Polgármesteri Hivatal érintett irodáinak munkatársai (szociális ügyek, egészségügy, kereskedelem, vállalkozás, nemzetközi kapcsolatok, idegenforgalom, oktatás, ifjúsági ügyek, igazgatási-hatósági ügyek), egyetemi oktatók és hallgatók valamint gimnáziumi diákok voltak jelen, 63 fő.

Célunk az volt, hogy minél több oldalról kapjunk visszajelzéseket a témában. A fórumot Nagy Sándor nyitotta meg. Ezt követően elhangzott Soltész Béla és Feleky Gábor előadása, mely egyfajta vitaindítóként is szolgált. Az előadás után nehezen indult a párbeszéd, néhány irányított kérdés elhangzása után a jelenlévők soraiból elhangzott, hogy a elvándorlás alapvető motivációja egzisztenciális, az emberek és a fiatalok a jobb megélhetés reményében hagyják el az országot. A visszatérők esetében érzelmi okok a dominánsak. Szegeden meghatározó az egyetem jelenléte is, hiszen többen az Erasmus program kapcsán ismerkednek meg a külföldi környezettel, egyfajta lépcsőként szolgál a vándorlás irányába. Az egyetem kapcsán felmerült még a külföldi hallgatók nagy számú jelenléte. Közöttük a vajdaságiak sokszor itt maradnak Szegeden tanulmányaik befejezése után. Más országokból érkezett hallgatók (arabok, afrikaiak) nagy része nem tér haza hazájába, hanem tovább vándorol Nyugat-Európába, de vannak, akik Szegeden maradnak (arab orvosok).

A fórumot zenés beszélgetéssel zártuk, a Members zenekar (akik maguk is érintettek a vándorlásban két Bécsben tanuló tagjuk kapcsán) muzsikált és meséltek arról, hogy számukra mit jelent az ifjúsági vándorlás, hogy hogyan élték, élnek meg mindennapjaikban azt, hogy két társukkal nem zenélhetnek nap mint nap.

2017. május 25. 16.00

BRAINSTORMING (szakmai összegző fórum)

Meghívottak köre: A 14.00-15.30 óra közötti nyilvános fórum folytatódott szűkebb körben: a megyei kormányhivatal témában érintett szakembere (foglalkoztatási főosztály), testvérprojektek képviselői, civil szervezetek képviselői, a Szegedi Polgármesteri Hivatal érintett irodáinak munkatársai (szociális ügyek, egészségügy, kereskedelem, vállalkozás, nemzetközi kapcsolatok, idegenforgalom, oktatás, ifjúsági ügyek, igazgatási-hatósági ügyek), egyetemi oktatók és a projektmenedzsment voltak jelen.

A megbeszélésen résztvevő 18 fő röviden bemutatkozott és néhány szóban vázolta esetleges érintettségét a témával kapcsolatban. A mintegy másfél órás beszélgetésen szinte mindenki hozzászólt a témához, igazi párbeszéd alakult ki. Összegezve, az alábbi lényeges megállapítások, gondolatok attitűdök körvonalazódtak:

- minél gazdagabb egy hely, annál nagyobb a vonzása a vándorlók számára,

- Szegeden jelentős az egyetem szívóhatása,
- munkavállalás céljából olyanok mennek el, akiknek nincs semmilyen képzettségük (így külön képesítést nem igénylő munkát tudnak ellátni), vagy olyanok mennek el, akiknek külföldön jól hasznosítható szakmájuk vagy diplomájuk van (építőiparban, vendéglátásban, egészségügyben),
- könnyebb vállalkozni kint, mint itthon, adminisztrációs nehézségek,
- érettségi találkozókat tapasztalatait érdemes figyelni, óvodakötelezettség adatai is jelzésértékűek számunkra,
- míg korábban csak 1-1 családtag (általában a családfő) ment külföldre dolgozni, most a tendencia az, hogy megy az egész család (ettől a folyamatok nehezebben fordíthatók vissza),
- motiváló tényezők a munkalehetőségek szélesebb kínálata és a magasabb bérek,
- szintén motiváló a szolgáltatások színvonala (közlekedés, kulturális szolgáltatások, infrastruktúra) ez egyébként meghatározó a belföldi mobilitás esetében is,
- a Szegedre vándorlásban meghatározó, hogy Szeged „élhető város”,
- Szegeden jelentős a vajdasági magyarok száma, akik a háborús válság időszakában költöztek ide, többen itt tanulnak középiskolákban, egyetemen, összetartó közösséget alkotnak (pl. Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége),
- más országokban is jellemző, hogy az ott élő magyar közösség igyekszik ápolni hagyományait (az Ausztráliában élő magyarok pl. hazaküldik táborozásra az anyaországba gyermekeiket),
- tapasztalható, hogy a külföldön élő fiatal felnőttek inkább nem utalnak haza pénzt, hanem ott „fogyasztanak”, ahol élnek, vannak olyanok, akik befektetnek itthon, ingatlant vásárolnak Magyarországon (itt Szegeden többen is vásároltak Szeged környéki tanyát),
- a külföldre kiköltözöttek és az itthon maradt rokonok, barátok között a kapcsolattartás az internet által történik, több idős ember „kénytelen” megtanulni ezeket a számukra új kapcsolattartási technikákat, ha szeretnék hallani gyermekeikről, unokáikról, (digitális kompetenciák fejlődése pozitívum),
- érdekesség, hogy míg a Délmagyarország napilap színes összeállításában hangsúlyosan szerepel a kiköltözők motívumai között az itthoni tarthatatlan politikai helyzet, a szabadság hiánya, a bizonytalanság, addig a fórumon mindezek az okok nem jelentek meg hangsúlyosan,
- az elvándoroltak vonatkozásában (pl. itthoni munkaerőhiány, agyelszívás, népességfogyás) vesztesek vagyunk, a multicégek hazai megjelenésével, növekvő szerepvállalásával (pl. ELI Lézerközpont Szegeden) viszont lehetünk akár nyertesek is, ha tudunk élni a lehetőségekkel (de ehhez szükséges a betelepülő munkaerő igényeinek figyelembe vétele és ez alapján a helyi szolgáltatások megfeleltetése és színvonalának erősítése, pl. angolul jól kommunikáló pénztáros a boltokban, ügyintéző a hivatalokban, rendőr az utcákon).

2017. május 26. 9.00-13.00

KÉPZÉS A POLGÁRMESTERI HIVATAL MUNKATÁRSAINAK (Ritek Zrt. Huszár u.)

A képzést 20 fő jelenlétével – melyhez számítógép és internet elérés nélkülözhetetlen volt – a Statisztikai Hivatal munkatársai, Dickmann Ádám, Csányi Zoltán és Kocsis Nagy Zsolt tartották.

A képzés résztvevői a Polgármesteri Hivatal azon dolgozói voltak a szociális, egészségügy, oktatás, ifjúsági ügyek, idegenforgalom, kereskedelem, vállalkozások ügyintézése, nemzetközi kapcsolatok területéről, akik munkájuk során találkozhattak a vándorlás jelenségével és a jövőben hasznosítani tudják az itt szerzett információkat.

Program:

Adathasználat a YOUMIG projektben (60 perc)

- a) A Projekt adathasználattal kapcsolatos célkitűzései
- b) YOUMIG adatszükségletei: szakterületek és témák
- c) Helyi adatgyűjtések, adathasználat

KSH adatok hozzáférhetősége (90 perc)

- a) Helyi kapcsolat a KSH-val
 - Adatigénylés, mikroadatfájlok, kutatószoba
- b) Metaadatok
- c) STADAT táblák
 - mini gyakorlat
- d) Tájékoztatási Adatbázis
 - mini gyakorlat
- e) Népszámlálás - Mikrocenzus
 - mini gyakorlat

Egyéb adatforrások + Gyakorlat (60 perc)

A képzés hasznosnak bizonyult, általa olyan tudás birtokába kerültek a hivatal munkatársai, melynek segítségével a jövőben elérhetik azokat a statisztikai adatokat, információkat, melyek a fiatalok vándorlásával kapcsolatosak. Úgy véljük, hogy a statisztikai adatok célzott

lehívásának ismerete több irodán is hasznos tudás, hiszen megalapozhatják döntéseinket. A képzés ideje alatt megfelelő arányban történt az elmélet és gyakorlat elegyítése, a mini gyakorlatok segítségével jól sikerült elmélyíteni a megszerzett ismereteket és folyamatosan fenntartani az érdeklődést.

A YOUMIG projekt a Duna Transznacionális Programból, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával, az Európai Unió és Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.